

SISEMINISTEERIUM

Riigieelarvelise toetuse

„UKRAINA SÕJAPÕGENIKE KAASAMINE VABATAHTLIKKU TEGEVUSSE“

ARUANDE LISA

Eesmärk:

Projektiga parandatakse võimalusi Eestisse saabunud Ukraina põgenike kaasamiseks vabatahtlikku tegevusse, sh kohalike kogukondade ja vabaühenduste tegevusteks ning koostööks põgenike kaasamisel ja toetamisel, kontaktide ja suhtluse loomiseks kogukondade ning põgenike vahel.

Siseministeeriumi strateegilise partnerina on Vabaühenduste Liidu eesmärk vabatahtliku tegevuse edendamine. Suurema tähelepanu all on vabatahtlikus tegevuses osalejate arvu suunamine eelkõige vanemaealiste ja noorte hulgas. Selle projekti raames võtab Vabaühenduste Liit koos Leader Liiduga eesmärgiks just vabatahtlike suurema kaasamise uussisserändajate ja ukraina põgenikega. Selleks viiaksegi ellu tegevusi, et põgenikke enam kaasata ja kogukondades võrgustumist toetada.

Vihmavarjuprojektis osales 18 tegevusrühma, kes said taotleda projekti tegevustest toetust 2450 eurot.

Projekti elluviimise periood oli november-detsember 2023.aastal.

Vaatamata lühikesele ettevalmistuse ajale toimus piirkondades üle 60 kaasamis-sündmuse.

Otseselt oli projekti tegevustesse kaasatud üle 1560 osaleja, millest ukraina põgenikud moodustasid ca 65%.

Käesolevas materjalis on toodud lühiülevaade projekti väljunditest tegevusrühmade lõikes.

PROJEKTI ARUANNE

01 MTÜ Piiriveere Liider

Projekti eesmärk on pakkuda Piiriveere Liidri piirkonnas elavatele Ukraina põgenike lastele jõulurõõmu jõulumaa jõulusündmusega. Sageli on just jõulud see aeg, mis on paljudele inimestele emotsionaalselt keeruline, kas majandusliku olukorra, lähedastest kaugel viibimise või muul põhjusel. Kuna keelebarjäär ja sotsiaalse võrgustiku puudumine süvendab veel omakorda jõulude aegset stressi, siis oleme suunanud oma projekti Ukraina laste integreerimisele ja nende jõuluaegse emotsionaalse olukorra leevendamisele.

28. detsember 2023 Jõulumaa Lüübnitsas

Ukrainlastele suunatud projektis oli osavõtt aktiivne. Kõik, kes olid tulnud jõuluõhtule said nautida Räpina laululaste ja Värskas tantsulaste esinemist. Esinemisele järgnes suupistepaus ja sealt edasi algasid juba käelised tegevused. Suupistelaua olid katnud usinad Räpina Loomemaja kokandusringi õpilased koos juhendajaga. Suupiste pausi ajal oli tore näha kuidas osalejad omavahel suhtlesid ja lapsed leidsid erinevaid tegevusi kuidas pausi ajal aega sisustada. Jõulumaal liikusid ringi päkapikud, kes pakkusid lastele palju rõõmu. Päkapikkude abiga kaunistati piparkooke, meisterdati kuuseehteid ja mängiti erinevaid mängu. Kuna Ukraina lapsed on Eestis olnud juba üle aasta, siis osalejate seas oli nende jaoks tuttavaid klassikaaslasi ja koolikaaslasi ning suhtlemine oli sellevõrra lihtsam. Kõige enam pakkus elevust jõuluvana saabumine. Lapsed olid ettevalmistanud jõuluvana jaoks erinevaid luuletusi, tantse ja laule. Kõlasid nii eesti kui ka vene keelsed etteasted jõuluvanale. Projekti tulemusena on Lüübnitsas jõulumaa, mida saavad külastada ka teised. Ukrainlased tunnevad, et on kogukonda lahkelt vastu võetud ja on valmis panustama kogukonna erinevatesse tegevustesse. Saadi teada, mis on LEADER tegevusrühm ja võimalusel ollakse valmis edaspidi osalema koostöös. Ukraina laste suhtlemine koolikaaslastega on vabam, sest üheskoos veedeti lõbusalt aega väljaspool kooli. Keelepraktikat saadi nii eesti, kui vene keeles.

Osalejaid 28+12

PROJEKTI ARUANNE

02 Valgamaa Partnerluskogu (1)

VALGA piirkonna eesmärk on tuua kokku piirkonnas elavad ukrainlased ja kohalikud inimesed avalikus ruumis ühistegevusteks, mille kaudu tutvutakse omavahel lähemalt nii Eesti kui Ukraina kombeid.

Valga piirkonnas toimus 4 ühistegevust (ning nende vahel 3 kohtumist Valga Abikeskuses väiksemates gruppides, (näiteks: jõulupeol ukrainlaste kaasamine, millele eelnesid proovid, mida ei dokumenteeritud). Kokku oli 62 kontaktosalust

23.november 2023 Ühistegevus Kadripäev Koikküla Raamatukogus, Valgamaal

20.detsember 2023 Ühise jõulumeeleolu loomine, koostegemine kogukonnaga Koikküla Raamatukogus, Valgamaal

21.detsember 2023 Ühistegevus Valga Abikeskuses, Valgas

PROJEKTI ARUANNE

02 Valgamaa Partnerluskogu (2)

Otepää piirkonna kokkuvõte

Eesmärk: Ukrainlastega rääkides selgub ka tõsiasi, et neil puudub traditsioon korraldada kodanikena asju üheskoos, seega saame meie aidata neil näha ja kogeda, kuidas siinsetes maakogukondades ühistegevust korraldatakse. Antud projekt on esimene samm kohalike ukrainlase liitmisel, mistõttu pole ootust kohe kaasata suuri hulki, vaid alustada paarikümnest inimesest.

17. detsember 2023 Külätänav Otepää Talveturul / Otepää Keskväljak

Toimused kohtumised projekti osapooltega ning ideede ja võimaluste tutvustamine vajaduste kaardistamine ja rollide jagamine. Külätänava Ukraina telgi ettevalmistamiseks peeti 3 koosolekut, kus arutati läbi ettevõtmise üldine kontseptsioon ning ukrainlastest osalejate eesmärgid. Samuti mida pakkuda, kuidas end presenteerida jne. Lõpuks osales Ukraina telgis kaks lastega peret - üks Otepäält ja teine Keenist - ning üks eakam proua Pukast. Pakuti ukraina traditsioonilist toitu ning küpsetisi ning käsitööd (kotid ja jõulupärjad). Ette valmistati ka ukraina teemalisi viktoriini küsimused. Telk oli kaunistatud Ukraina mustrite, sümbolite ja lipuga. Lisaks bussipeatused. Ukraina telk sai palju tähelepanu nii eelnevalt läbi sotsiaalmeedia kui ka kohapeal. Kohalikku ukraina kogukonda toetasid ettevalmistuste protsessis OKÜ esindaja, kohalik toiduettevõtja (Toidupada OÜ) ning turismiettevõtja (Sören Ruutsoo). Lisaks abistasid nende pereliikmed telkide ülespanekul. Ukrainlased jäid üritusega väga rahule ning väljendasid ka kirjalikult oma tänu. Sedalaadi kogukondlikud ettevõtmised ei ole Ukrainas tavapärased ning pakkusid neile uut ja põnevat kogemust. Kokku osales Ukraina telgis 7 ukrainlast, keda toetas ühes või teises faasis 7 eestlast.

PROJEKTI ARUANNE

03 Põlvamaa Partnerluskogu

Eesmärgiks on viia läbi lõimumis- ja kaasamispäev "Jõulud Põlvamaal". Päev viiakse läbi Karilatsi Vabaõhumuuseumis. Tulemiks on tore jõuluteemaline päev, kus kohtuvad sinise piirkonna sõjapõgenikud Ukrainast ja kohaliku kogukonna liikmed.

Kokkuvõtte projekti tegevustest:

Laupäeval, 9.detsembril 2023.a. viidi Põlvamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas elavate Ukraina sõjapõgenikele läbi lõimumis- ja kaasamispäev "Jõulud Põlvamaal".

Osalejaid 53.

Päev viidi läbi Karilatsi Vabaõhumuuseumis. Vt <https://karilatsimuuseum.ee>. Meie piirkonna vabatahtlike Kaisa Tammoja, Anu Kolk, Irena Viitamees, Anika Mõrd jpt, ning Põlva, Kanepi ja Räpina valla sotsiaaltöötajate abiga saadi kontakt tegevusrühma tegevuspiirkonnas viibivate Ukraina sõjapõgenikega, ja kutsuti nad osa saama lõimumis- ja kaasamispäevast. Oodatud olid kõik, olenemata vanusest. Osalejatele tagas transpordi sündmuse toimumispaika ja tagasi Kanepi vallas tegutsev bussifirma Tuuliku reisirid OÜ. Lõimumis- ja kaasamispäeva programm sisaldas Eesti taluelu ja jõulukommitee tutvustust, mille tegid väga huvitavaks ja sisukaks muuseumi toredad giidid. Eriti meeldisid ukrainlastele meie vanad jõulumängud. Jõuluehete meisterdamist ja piparkookide kaunistamist õpetas päkapikuvormis Signe Strohm MTÜ-st Veriora Tsunft. Toimus ühine pidulik lõunasöök. Lõunasöögi valmistasid Taevaskoja Turismi- ja Puhkekeskuse tublid kokad. Osalejatele tagas tõlke eesti keelest ukraina keelde ja vastupidi Põlvas sündinud ja kasvanud ukrainlanna Maria Tšerepaha. Oli tore jõuluteemaline päev, kus osales veidi üle kuuekümne Põlvamaal elava sõjapõgeniku Ukrainast ja kümnekond kohaliku kogukonna liiget. Tehti ühiseid plaane edasisteks koosviibimisteks. Suurimaks mureks on asjaolu, et kooskäimiseks puuduvad ruumid, mida saaks tasuta kasutada. Meie piirkonna vabatahtlikel ukrainlaste abistajatel on tänu osalejatelt saadud tagasisidele plaanis teha erinevaid teemaõhtuid, et siin elavad sõjapõgenikud tunneksid end kogukonna liikmetena.

PROJEKTI ARUANNE

04 MTÜ PARTNERID

Projekti EESMÄRGIKS oli parandada võimalusi Rakvere valda saabunud Ukraina põgenike kaasamiseks kohalike kogukondade ja MTÜ-de tegevustesse ning tihedamaks koostööks nende kaasamisel ja toetamisel, kontaktide ja suhtluse loomisel kogukondade ja põgenike vahel. Projekti raames planeeritud ühistegevused ja üritused toetasid ukraina ja eesti kogukondade teineteisega kohanemist.

Osalusi kahe ürituse peale oli 90, kuid nendest ukrainlaste osalusi oli 30 ja kohalike osalusi 60. Laternamatkal osalesid peamiselt noored. Õppepäevale Ubjas tuldi peamiselt koos peredega.

Pärast projekti lõppu jäid alles infokanalid, mille kaudu üksteisega suheldi. Seal jagatakse infot ka edaspidi. Inimesed on omavahel tuttavad ja julgemad koos käima. Kohalikud MTÜ-d arvestavad rohkem edaspidi oma tegevuste korraldamisel ja läbiviimisel eri rahvustest inimeste kaasamist.

LATERNAMATK toimus 8.detsembril 2023 Sõmeru alevikus koostöös Sõmeru Noortekeskusega. Kell 15-18 toimus matka ettevalmistus koos laternate valmistamise õpitoaga Sõmeru Noortekeskuse ruumides. Üllatuspunktiks rajal oli Sooringi lõke, mida korraldasid OÜ Wildlander matkajuhid. Seal said osalejad omale matkatarkuste kuulamise ajal vesta okstest grillvardaid ja seejärel nendega vorste grillida. Samuti õpiti valmistama ka muid lõkketoite. Pärast rada toimus lõpetamine Sõmeru Noortekeskuses. Toimus tänamine.

JÕULUTEEMALINE ÕPPEPÄEV UBJAS toimus 16.detsembril 2023 Ubja Külakeskuses kell 10-17. Peale tutvustust said osalejad jaguneda õpitubadesse, kus nad said valmistada nii Eesti kui Ukraina jõulukaunistusi – pilliroost jõulukroone, krässe ja paberist jõuluingleid. Meisterdamise töötoad korraldas ja viis läbi MTÜ Sõmeru Start. Paberist inglite töötuba viidi läbi koostöös ukrainlanna Ruslana Volkovaga. Kõige populaarsemaks kujunes piparkoogi valmistamise ja kaunistamise töötuba, mis toimus maja teisel korrusel, kus pakuti noortele ka lihtsalt vaba aja juhendatud tegevusi ja mängu. Lõuna ajal toimus osalejatele lõunapaus koos jõuluroogade tutvustamise ning maitsmisega. Õppepäeval osales 50 inimest, kellest 15 ukrainlased ja 35 kohaliku kogukonna liikmed. Kõik tegevused majas toimusid üheskoos olenemata rahvusest.

Eesti ja Ukraina jõulukommetest ja traditsioonidest

Rakvere valla elanikele

***JÕULUKAUNISTUSTE ÕPITOAD**

***JÕULUROOGADE DEGUSTEERIMINE**

***JÕULUTEEMALINE NÄITUS**

Eelregistreerimine
Merli Tammemägi tel 5048505
merli.tm127@gmail.com
Piret Laidroo tel 53021521

16. DETSEMBER 2023
KELL 10-17
JÕULUTEEMALINE ÕPPEPÄEV
UBJA KÜLAKESKUSES

TASUTA

Organisatsioonid: Ubja Külaselts Linda ja MTÜ Sõmeru Start

PROJEKTI ARUANNE

05 Jõgevamaa Koostöökoda

Kokkuvõte projekti tegevustest/ tulemid:

Kõik planeeritud tegevused viidi ellu. 16.novembril toimus **ühiskülastus ENDLA teatrisse** koostöös Esku kogukonnaga. Tutvusime Pärnu linnaga, kohaliku kultuurilooga. Novembris 9. ja 30. toimusid taaskasutusmaterjalist tarbeesemete valmistamise **käsitöötoad**. Koostöös kogukonna inimestega valmisid rahvuslikud kandekotid jms.

Põltsamaa raamatukogus toimusid detsembris esmaspäeval ja neljapäeval Ukraina põgenikega koos **Eesti keele kohvikud**, kus praktiseeriti keelt ja täiendati eesti keele sõnavara. Ukrainlased said vabas keskkonnas praktiseerida kursustel õpitut ja kogukonnaliikmed praktiseerida vene või inglise keelt. Osales 11 ukrainlast.

2. detsembril toimus **õppereis Mustvee ja Kääpa piirkonda** tutvumaks sealse kultuurieluga Peipsimaa muuseumiga ja Kalevipoja kojaga. Õppereisi vastu oli väga suur huvi, osales 43 inimest sh 26 ukraina kogukonna liiget.

Esimesel advendil, 3. detsembril korraldatud advendiõhtul süüdati koos advendiküünel, toimus **eakate kohtumisõhtu** ja tutvustati vastastikku jõulutraditsioone. Osavõtt oli kokku 36 inimest sh 10 ukraina kogukonna liiget.

Jõulukuul toimus veel **rahvuslik jõuluõhtu**, kus räägiti jõulukommete tähistamisest nii Eestis kui Ukrainas. Õpetati teineteisele oma kombeid, tantsiti rahvustantse ja mängiti jõulumänge.

Muusikalist vahepala pakkusid noored lauljad. Jõuluõhtust osavõtt oli aktiivne, 47 inimest kokku sh 18 ukraina kogukonna liiget.

Kokkuvõtvalt saab öelda, et projekt oli väga vajalik ja edukas. Ukraina põgenikud said rohkem tutvumaks inimestega, kohaliku kultuuriga ja kommetega, õppisid eesti keelt - kõik see võimaldab neid paremini integreerida eesti ühiskonda. Samuti kohalik kogukond õppis ukraina kombeid, tavasid ja projekti tulemusena mõlemate kogukondade suhted veelgi tihenesid.

Projektis kokku osales 212 inimest, sh 95 ukraina kogukonna liiget.

PROJEKTI ARUANNE

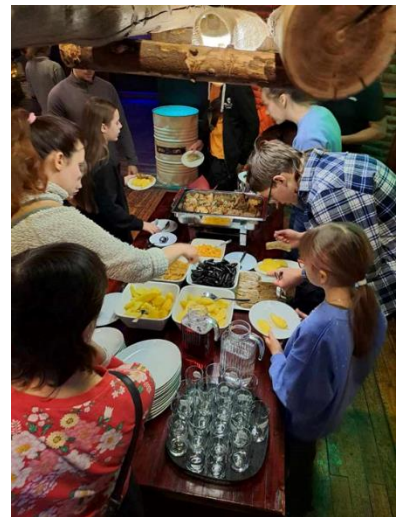
06-MTÜ Virumaa Koostöökogu

Eesmärk: Projektiga aidatakse Eestisse saabunud Ukraina põgenikke kaasata kohalike kogukondade ja vabaühenduste tegevustesse ning koostööle, kogukondade ja põgenike vahel tekivad paremad kontaktid ja usalduslikum suhtlemine.

MTÜ Maidla Noored ja selle eestvedaja Gerri Alamets viisid läbi kogukonnaprojekti, mis oli suunatud Ukraina põgenike kohanemisele Virumaa Koostöökogu piirkonnas.

09.12.2023 toimus Sonda Kõrtsis soe ja hubane **kogukonnapäev, kus, toimusid erinevad jõuluhõngulised töötoad nii suurtele kui ka väikestele**. Mikea Käsitöö viis läbi erinevaid jõulukaunistuste teemalisi töötubasid. Maidla Noored MTÜ korraldas tegevusi lastele, oli võimalus lauamänge mängida, meisterdada, mängida piljardit. Nameteks OÜ eestvedamisel toimus piparkookide valmistamise töötuba. Meisterdati, küpsetati ja glasuuriti. Lõunasöök oli rikkalik, eestipäraste jõulutoitudega. Muusikalist külakosti pakkus perekond Müller. Iga osaleja sai lahkudes endaga kaasa piparkoogitaigna, pehme teki ning omavalmistatud jõulukaunistused ning kindlasti hulgaliselt häid emotsioone. Gerri viisid läbi kogukonnaprojekti, mis oli suunatud Ukraina põgenike kohanemisele Virumaa Koostöökogu piirkonnas. Kogukonnapäevast võttis osa 40 inimest.

Projektiga parandatakse võimalusi Eestisse saabunud Ukraina põgenike kaasamiseks vabatahtlikku tegevusse, sh kohalike kogukondade ja vabaühenduste tegevusteks ning koostööks põgenike kaasamisel ja toetamisel, kontaktide ja suhtluse loomiseks kogukondade ning põgenike vahel. Toetatakse tegevusi, mis lähendavad eri rahvustest kogukondi, rikastavad nende elukogemusi, laiendavad silmaringi ja suurendavad sallivust.

PROJEKTI ARUANNE

07 MTÜ Kodukant Läänemaa

Kokkuvõtte projekti tegevustest/ tulemid:

Kokku toimus 8 erinevat üritust, milles osales kokku 121 inimest

Tegevus - Eesti keele kohvik

Eesmärk oli luua eesti keele keskkond kuulamiseks ja rääkimiseks ning võimaldada praktiseerida eesti keelt ja aktiveerida oma eesti keele oskust.

12.11.2023. Voolava akrüülmaali töötuba lastele (Mihkli Külalistemaja), osales 7 inimest

12.11.2023. Voolava akrüülmaali töötuba täiskasvanutele (Mihkli Külalistemaja), osales 8 inimest

05.12.2023. Eeterlikest õlidest parfüümi valmistamise töötuba (Misona tuba), osales 8 inimest

Tegevus - Koos tegemise rõõm

Eesmärk oli luua kodune keskkond sõjapõgenike ja kohaliku kogukonna ühisteks tegevusteks ning suhtluseks.

Toimus 2 üritust:

17.11.2023. Seebi töötuba (Võnnu seltsimaja), osales 28 inimest

08.12.2023. Jõulupärja ja küünla töötuba (Võnnu seltsimaja), osales 28 inimest

Tegevus - Huvituur

Eesmärk oli tutvustada ukrainlastele erinevaid huvitegevusi pakkuvaid vabaühendusi ja tegevuskohti.

Toimus 3 külastust:

26.11.2023. Väärikate Värkstuba (Panga küla), osales 8 inimest

10.12.2023. Tuuru Karjamõis, osales 28 inimest

16.12.2023. Haapsalu Pitsikeskus, osales 6 inimest

Projektiga tulemusel paranes:

1. Ukraina põgenike kaasamine kohalike kogukondade ja vabaühenduste tegevustesse, sh kontaktide ja suhtluse loomine
2. Kohalike vabaühenduste valmisolek põgenike toetamisel
3. Ukraina põgenike eesti keele oskus
4. Ukraina põgenike teadmised huvitegevusi pakkuvate vabaühenduste ja tegevuskohtade osas

PROJEKTI ARUANNE

08 MTÜ Järva Arengu Partnerid

Kokkuvõtte projekti tegevustest/ tulemid:

Projekti eesmärk on parandada Eestisse saabunud Ukraina põgenike võimalusi, et nad oleksid kaasatud JAP-i piirkonna vabatahtlike tegevusse, sh kohalike kogukondade ja vabaühenduste tegevustesse. Projekti tegevusteks on ühistegevused ja ühisüritused, mille tulemusel tehakse koostööd põgenike kaasamisel ja toetamisel. Projekti tulemiks on otsekontaktide ja suhtluse loomine kogukondade ning põgenike vahel. Projekti tegevused lähendavad eri rahvustest kogukondi, rikastavad nende elukogemusi, laiendavad silmaringi ja suurendavad sallivust.

Idee - Rahvakalendri tähtpäevade tähistamine.

Tegevusgrupp palus pikendust projekti tegevuste elluviimiseks kuni 12.02.2024.

Selgitus

Projekti esialgne partner planeeris tegevused lühikese etteteatamisajaga ning esimesed üritused jäid ära osalejate vähesuse tõttu. Detsembris oli piirkonnas palju Covid ja grippi haigestumisi. Detsembri keskel vahetati partner, kes aga tiheda tegevusgraafiku tõttu oli valmis korraldama vastlapäeva ürituse veebruaris, kaasates teiste JAP piirkondade vabaühendusi ja Ukraina põgenikke.

11.veebruaril 2024 korraldati Ukraina kogukonna liikmetele väljasõit, et veeta oma pere ja kaasmaalastega tore pühapäev Kallaste Hobitalus (www.kallastehobitalu.ee)

Osalemisvõimalust (korraldati transport) pakuti Ahula, Aravete, Järva-Jaani, Koeru, Imavere ja Koigi piirkonnas elavatele pagulastele.

Kallaste Hobitalus toimus väike matk ning oli võimalus kohtuda erinevate taluloomade ja -lindudega, neid toita ja paitada samas jäeti meelde koduloomade nimesid eesti keeles.

Ühises lõunalauas toimus vestlusring, milles kaardistati kogukondade koostegemise võimalusi. Väljasõidul oli osalejaid 22.

Projekt parandas Eestisse saabunud Ukraina põgenike võimalusi, et nad oleksid kaasatud JAPi piirkonna vabatahtlike tegevusse, sh kohalike kogukondade ja vabaühenduste tegevustesse. Projekti tulemiks olid otsekontaktid ja aktiivne suhtluse JAPi piirkonna kogukondade ning põgenike vahel.

PROJEKTI ARUANNE

09 MTÜ Võrtsjärve Ühendus

Kokkuvõtte projekti tegevustest/ tulemid:

Projekt täiendas ja parandas võimalusi Viljandi maakonda saabunud Ukraina põgenike kaasamiseks kohalikesse tegevustesse.

Ukraina põgenikel oli võimalus koos Viljandimaa Pensionäride Ühenduse liikmetega kahes huvitavas tegevuses. Esimene koosüritus oli **tutvumine mulgi kultuuriga**. Toimus väljasõit Mulgi Elamuskeskusesse ja Taagepera külaseltsi. Tutvuti mulgi kultuuriga ja eesti rahvusköögiga. Tutvumisreisil osales 20 inimest.

Teine koostegevus oli **dekoratiivaluste valmistamise töötuba**. Kusjuures, praktiline tegevus oli huvitav, kuid veel olulisem oli tegevuse käigus suhtlemine. Paljudel kohalikel pensionäridel oli see praktiliselt esimene vahetu kohtumine ja suhtlemine põgenikega. Üritusel osales 21 inimest. Tähelepanuvääriv oli asjaolu, et enamus põgenike soovis suhelda, nii palju kui see võimalikuks osutus, eesti keeles. Ja mitmel tuli see väga hästi välja.

Koos tõdeti, et meil on palju ühist ning koostegemised aitasid oluliselt kaasa mõistvale suhtumisele ja ukrainlaste paremale kohanemisele kohalikus kogukonnas.

Українці в Вільянді (Естонія)
Ukrainlased Viljandis

Top contributor Janika Gedvil · 13. Dec 2023 · 🌐

Tänu Eesti Leader Liidule, Vabaühenduste Liidule ja Siseministeeriumile toimus lõimumistöötuba ukrainlastele ja kohalikule kogukonnale.

PROJEKTI ARUANNE

10 Raplamaa Partnerluskogu

ELL Vihmavarjuprojekt 2023 raames viidi läbi järgmised tegevused: Kokku osales üritustel 109 Eesti ja Ukraina kogukonna liiget.

****Kehtna-Rapla-Kohila piirkonnad:**

Eesti toidu valmistamise töötuba peakokk Martin Meikase juhendamisel toimus 17.12 Kehtnas, info Raplamaa Partnerluskogu kodulehel: <https://raplaleader.ee/sundmused/eesti-toidu-tootuba-kehtnas-ell-vihmavarjuprojekt/?occurrence=2023-12-17>. Sündmusel osales ning esines ka International Organization for Migration Eesti esindaja.

Käru muuseumi külastus toimus 18.11 bussiekskursioon Käru alevikku, kus külastati muuseumi, noortetuba, kirikut, õmblustöökoda ja käsitööpoodi; info Raplamaa Partnerluskogu kodulehel: <https://raplaleader.ee/sundmused/ukraina-sojapogenike-kohanemise-toetamise-projekti-raames-karu-muuseumi-kulastus/?occurrence=2023-11-18>. Tegevused viidi ellu MTÜ Vabakond eestvedamisel ning koostöös Kehtna ja Kohila Noortekeskustega ning Rapla Vallavalitsusega.

****Märjamaa piirkond:**

Jõulukommete töötuba toimus 14.12 Sillaotsa Talumuuseumis, info Raplamaa Partnerluskogu kodulehel: <https://raplaleader.ee/sundmused/piparkookide-valmistamise-tootuba-ell-vihmavarjuprojekt/?occurrence=2023-12-08>.

Piparkoogi valmistamise töötuba toimus 8.12 Märjamaa Gümnaasiumis, info Raplamaa Partnerluskogu kodulehel: <https://raplaleader.ee/sundmused/piparkookide-valmistamise-tootuba-ell-vihmavarjuprojekt/?occurrence=2023-12-08>. Tegevused viidi ellu Märjamaa Valla Külavanemate Ühenduse eestvedamisel koostöös Sillaotsa Talumuuseumi ja Märjamaa Gümnaasiumiga.

****Käru piirkond:**

Jõulukommete töötuba toimus 02.12 Käru muuseumis, info Raplamaa Partnerluskogu kodulehel: <https://raplaleader.ee/sundmused/karu-muuseumis-joulukommete-tutvustamine-ell-vihmavarjuprojekti-raames/?occurrence=2023-12-02>. Tegevused viidi ellu Käru Tuletõrje Seltsi eestvedamisel koostöös Käru muuseumiga.

PROJEKTI ARUANNE

11 MTÜ Ida-Harju Koostöökoda

Kokkuvõtte projekti tegevustest/ tulemid:

Väljasõit koos kogukonnaga ehk Tallinna päev. Lennusadama külastus, Kalev SPA külastus. Väljasõidul osales 28 ukrainlast ja 22 eestlast. Kokku osales 50 inimest, bussisõidul tutvustati Ukraina ja Eesti tavaid ning kombeid.

Ardu piirkonna perepäev. Laad ja kontsertõhtu. Laadal kauplesid eesti ja ukraina lapsed enda tehtud käsitöö, meisterduste, hoidiste ja küpsetistega. Oli suur batuut ja jäätisemasin. Laada tegevustes - kauplemises, ettevalmistamisel osales 47 inimest.

Laadal esinesid Ardu Kooli lasteaia lapsed, kooli lapsed, kohalik ansambel „Üllatus“.

Ilukoolitus naistele Ardus. Koolitusel osales 20 inimest. Näonaha korralik hooldus ning sobivate toodete tutvustus ja valimine. Kauni loomuliku jumestuse ning särava peomeigi tegemine iseendale.

Kõik tegevused aitasid kaasa kogukonnavõrgustiku loomisele.

PROJEKTI ARUANNE

12 Pärnu Lahe Partnerluskogu

Kokkuvõtte projekti tegevustest/ tulemid: Toetuse raames viidi 30.12.2023 Pärnumaal, Saarde vallas, EELK Saarde Katariina kirikus läbi **ühine jõulupidu**, mis keskendus eelõige Ukraina ja Eesti laste ühistegevustele. Ürituse viis läbi EELK Saarde Katariina kogudus MTÜ kes hankis käesoleva toetuse abil ühise jõulupeo läbiviimiseks vajaminevad vahendid jm ning kaasas erinevate tegevuste läbiviimiseks vabatahtlikke. Üritusest võttis osa kokku 94 inimest (sh korraldajad ja vabatahtlikud), kellest 51 olid lapsed. Ukrainlasi oli kokku 18 kellest enamik ehk 13 tk olid lapsed. Paljud Eesti ja Ukraina vanemad olid saatjaks mitme pere lastele.

Üritus algas nukuteatri etendusega „Jõululugu“. Seejärel esinesid ukraina lapsed lauluga. Peale laulmist toimusid lastele mängud ja meisterdamise töötuba, mille läbiviimisega aitas Saarde Käsitöökeskus. Pärast töötuba toimus ühissöömine ning jõulupeo lõpus jagas Jõuluvana lastele jõulupakikesi. Kusjuures Jõuluvana rolli täitmisel oli tulnud appi Saarde volikogu esimees.

Üritusest eelnev teavitamine toimus sotsiaalmeedias ja kohalikus ajalehes Saarde sõnumid (detsembri väljaanne). Samuti jagati paberil kutseid otse ukraina kogukonnale Saardes ja Pärnus.

Pärast üritust ilmus ka väikene uudislugu ja galerii ajalehes Pärnu Postimees

<https://parnu.postimees.ee/7929104/galerii-ukraina-lapsed-laulsid-joulupeol-tillukesest-kodust>

PROJEKTI ARUANNE

13 Lõuna-Järvamaa Koostöökogu

Kokkuvõtte projekti tegevustest/ tulemid:

Projektitegevustena toimus 6 ühisettevõtmist, milles osales kokku 115 inimest, neist 65 ukrainlast ja 50 eestlast, sh 78 last ja 37 täiskasvanut

- 1) Ajaloomatkjal osalesid ainult ukraina lapsed ja meie õpetajad - vene keelde tõlgitud giidi jutustusi kuulati huviga ning küsiti küsimustega lisainfot. Matk aitas mõista ja väärtustada Türi linna ajalugu ning julgustas jalutama ka linnast väljapoole, näiteks Kõrgessaarde. Otsustati, et kevadel tehakse kordusmatk ning siis kutsutakse kaasa ka eesti lapsi.
- 2) Toimus kaks paberlõigete töötuba - Need olid esimesed projektitegevused, suheldi tavalisest rohkem, täiskasvanud aitasid lapsi ja eriti tore oli see, et ka lapsed aitasid üksteist. Valmisid imelised lauakaunistused ja aknakaunistused jõuludeks ning nimetähed riieale triikimiseks.
- 3) Ecosnacki töötuba toimus Türi Põhikooli kodunduse klassis. Kohalik ettevõtja jagas kogemust, kuidas nende perel kaugemalt tulnuna Türi valda elama asumine sujus - kuidas neil kogukonda sulandumine sujus, kuidas lapsed huvitegevusega tegelema said hakata ning kuidas endil oli võimalik ettevõtlusega tegelema hakata. Osalejad õppisid valmistama puuviljadest tervislikke vahepalasid, pastilaad ja teepommi. Osalejad - nii ukraina täiskasvanud kui lapsed - olid selle kohtumise üle väga tänulikud.
- 4) Lauamängude päeva eesmärgiks oli eesti keele õpe läbi mängu, sest koos mängisid nii eesti kui ukraina lapsed. Mängiti erinevates vanusegruppides, mängude vahepeal sai maiustada puuviljade, kommid ja piparkookidega. Selline päev meeldis lastele väga ning arvati, et selliseid päevi võiks toimuda ka edaspidi. Lapsed tundsid end väärtustatuna kuna tegeleti just nimelt nendega ning seda mitte ametlikus õpivormis. Õpetajad/täiskasvanud said kinnitust, et tõhusam keeleõpe toimub väikestes gruppides ning suurt kasu toovad õpisõbrast mängukaaslased.
- 5) Õppesõidul Mulgi elamuskeskusesse osales laste kõrval ka palju Ukraina emasid, see võimaldas õpetajatel lastevanematega rohkem suhelda, saadi paremini tuttavaks. Ukrainlased said rohkem teada Eesti ajaloo ja kultuuri kohta, imetleti mulkide rahvariideid ja imestati mulkide uskumuste üle, eksleti lumelabürintis, nunnutati taluloomi, talu kõrvalhoonetes tehti ilusaid jõuluseid fotosid jne. Teel sai imetleda imekaunist Eesti talvist loodust. Elamuskeskuse giidid olid paraku eestikeelsed, nii pidid grupiga kaasas olnud õpetajad endast parima andma, et giidide juttu vene keelde tõlkida. Ukrainlastel oleks muidu olnud väga raske mõista. Projektitegevused aitasid põgenikest Ukraina lastel ja nende vanematel paremini Türil kohaneda, andsid neile tuge mõistmaks meie inimesi ja meie kombeid, tekitasid suuremat huvi eesti keele vastu ning tugevdasid motivatsiooni eesti keelt omandada.

PROJEKTI ARUANNE

14 MTÜ Lääne-Harju Koostöökogu

Kokkuvõtte projekti tegevustest/ tulemid:

Paldiski Vene Põhikoolis korraldatud "**Jõulupäev Paldiskis**" 9. detsembril oli südamluk ja mitmekesine üritus, mis pakkus rõõmu ning tugevdas kohalike kogukondade ja Ukraina sõjapõgenike vahelist sidet. Ürituse eesmärk oli toetada põgenike kohanemist Eestis ning edendada nende kaasamist ühiskondlikesse tegevustesse.

Programmis oli mitmeid tegevusi, mis julgustasid lapsi ühistegevustesse ja lõimumisse. Muuhulgas kõlasid jõululaulud nii eesti kui ka ukraina keeles ning toimus linditants, kus lapsed said valida endale kas Ukraina või Eesti lipuvärvides linnid. Lisaks said lapsed vastates küsimustele Kalevi šokolaadimedaleid ning moodustasid õhupallidest Eesti ja Ukraina lipud. Kringlite söömine oli ahvatlev, kuid osad lapsed eelistasid hoopis lugeda Jõuluvanaile luuletusi, et lunastada piparkoogipakk. Ürituse õnnestumisele aitasid kaasa erinevad partnerorganisatsioonid nagu Lääne-Harju Huvikeskus, Paldiski Noortetuba, Paldiski Vene Põhikool ja Paldiski Ühisgümnaasium, samuti kümnekond aktiivset ukrainlannadest vabatahtlikku. Osalejaid 107. Ürituse kokkuvõtte on leitav Paldiski kogukonna FB lehelt:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100072165946857>

17.12.2023 Tavernis Peetri Toll toimus **immersiivse teatri programm**, mis juba esimestest minutitest motiveeris osalejaid omavahel suhtlema. Projekti eesmärgiks oli kokku viia ukrainlaseid ja aktiivseid kohalikud inimesed ning luua sõpruse tekkeks soodne keskkond. Etenduse järgnevas osas oli kohvipaus ja tutvustusring. Vestlused laua taga toimusid maailma kohviku meetodil. Arutelu teemadeks olid inimeste harrastused, oskused, talendid, unistused ja väärtuslikud kogemused. Eriteemaks oli ka isiksuse "minu" roll kogukonnas ja kuidas ma saan kogukonnale kasulik olla. Selline formaat sobis väga hästi võõraste inimeste kokkuviiamiseks ja sarnaste üritustega võiks jätkata. Kõik osalejad tundsid ennast vabalt ja jagasid aktiivselt oma mõtteid ja kontakte.

Üritusel osales 25 inimest, nendest 14 oli ukrainlast ja 11 inimest Paldiski kogukonnast. Ürituse kokkuvõtte on leitav Paldiski kogukonna FB lehelt: <https://web.facebook.com/TavernPeetriToll>

PROJEKTI ARUANNE

15 MTÜ Põhja-Harju Koostöökogu

Kokkuvõtte projekti tegevustest/ tulemid:

Projekti eesmärk - Viimsis elavad ukrainlased on lõimunud kohaliku kogukonnaga.

Tegevused: tutvumine Viimsi kultuuri- ja ajaloo pärandiga ekskursioonivormis, huvitegevusvõimaluste tutvustamine lastele ja noortele ja näidistundide läbi viimine, ümarlauda koos kultuuriprogrammiga läbi viimine.

Lõimumispäeval osales 20 ukraina täiskasvanut, pluss 12 last. Lisaks kohalik organiseeriv tugirühm Viimsi vabatahtlike hulgast, u 10 inimest. Kahjuks üritusele eelnenud päevadel loobus viis ukraina perekonda lõimumispäeval osalemisest (20 inimest) haigestumiste ja muudel isiklikel põhjustel. Vähemat osalemist korvas see, et sel päeval tehti pikemaid plaane koostöö osas ja lepitati kokku edaspidi info vahetamise osas, et oleks võimalik kiiremini infot liigutada - see oli ka antud ürituse üks raskuskoht, et ei jõutud piisava kiirusega ukraina inimesteni. Ürituse raames koguti uued andmed ukrainlaste kohta ja koostati ühine list, seega kasusaajate arv on tunduvalt suurem. Ümarlauda oli kaasatud ka Viimsi vallavanem Illar Lemetti - ümarlaud oli väga vajalik edaspidiste tegevuste planeerimisel, et ukraina kogukonna vajadusi paremini lahendada ja kaasata piirkonna tegevustesse neid. Tulemuseks oli see, et Viimsi vald lubas algsatada ukrainlastele tasuta eesti keele õpe ning ümarlauad muutuvad regulaarseks.

PROJEKTI ARUANNE

16 Saarte Koostöökogu MTÜ

Kokkuvõtte projekti tegevustest/ tulemid:

Projekti raames toimusid viiel korral üle maakonna erinevates külamajades ja rahvamajades **joogatunnid ukrainlanna Ljudmila Drobotekno juhendamisel**. Joogatunnid andsid sõjapõgenikule võimaluse jooga juhendamisi oskusi tutvustada ning kohaliku kogukonnaga tuttavaks saada. Tutvustavad joogatunnis panid mitmes kohas aluse püsivaks koostööks joogatreeningutega alustamiseks uuel aastal.

Kärla rahvamajas toimus lõbus **koguperepäev** saaremaiste jõulutraditsioonide ja -toitude tutvustamiseks. Meie kõige suurem põgenike kogukond on Sõmeral ning nende kooskäimiskohaks on Kärla rahvamaja. Kohalikud koos perelega ning põgenike pered võtsid üheskoos osa töötubadest, lustisid ja mängisid.

Ristiku lasteaia Ukrainlaste rühma 20 lapsele valmistasid **jõuluüllatuse** Laimjala kooli päkapikud. Jõulupeo programmi valmistasid ette MTÜ Soojad Südamed inimesed koos jõuluvanaga. Pidul oli üles ehitatud Eesti rahvuslikele lauludele ja tantsudele.

Kuressaare kesklinnas toimuval **Jõuluturul** oli ühel päeval lõunasupi pakkujaks Saaremaa ukrainlaste kogukond. Loomulikult pakuti ukrainapäraseid toite - borši ja pamupškasid. Supi pakkumisel ja kogukonna tutvustamisel olid abis ka meie kohalike kogukondade esindajad. Kokku keedeti ja jagati lauli 65 liitrit suppi. Huvilised said QR koodilt lugeda ka supi valmistamise retsepti.

Jõuluturul 22. detsembril oli teiste töötubade hulgas kavandatud ka Ukraina **vareenikute valmistamise töötuba**. Töötuba viisid läbi ukrainlastest ema ja tütar. Huvilisi oli omajagu. Soovijad said kaasa ka retsepti omal käel vareenikute valmistamiseks.

PROJEKTI ARUANNE

17 MTÜ Nelja Valla Kogu

Kokkuvõtte projekti tegevustest/ tulemid:

Kokku toimus 6 üritust, milles osales üle 65 inimese.

Alustati Harku valla Avatud külade nädala festivali "kultuuririkkuse" programmi loomisega. Kohtuti kahel korral, kus oli ka päevakorras Ukraina põgenike lõimivate tegevuste loomine programmi. Lepiti kokku kaasamistegevused ning võeti ühendust oma kogukondades resideerivate põgenike peredega. Harku vallas on põgenike peamiselt kortermajade piirkonnas, Harkujärve asumis, Muraste kortermajade piirkonnas ja Kumna kortermajade piirkonnas. Kaasamiseks viidi läbi kolm erineva sisuga üritust.

Esimene koosolek (22.11.2023) projekti raames toimus kogukondade esindajatega Tabasalus, kus lepitati kokku Ukraina põgenike kogukondade kaasamine külade ühisüritustesse. Lisatud protokoll ja Osalenud külade nimekiri ja kontaktisikud.

Teisena toimus koostöös, Harku valla Lastekaitseühinguga, **Laste jõuluretk** (03.12.2023). Tegu oli vabaõhu sündmusega, kuhu olid kaasatud ka Muraste põgenike pered. Muraste Looduskool tutvustas lugusid talvisest metsast. Sai ratsutada poni ja hobusega. Küpsetada lõkkel vahukomme ja viinereid. Laste rõõmuks saabus ka jõuluvana, kes lõkkelgi jagas lastele maiustusi ja kuulas laste salasoove ning luuletusi. Sündmusest reklaam, fotod ja korraldanud organisatsioonide nimed ning kontaktisikud.

Kolmandana toimus koostöös Vääna Seltsiga ja selle läbi ka **Vääna Mõisakooli ja Tabasalu Lions klubiga PROJEKTI ARUANNE**(16.12.2023). Sündmuse loomisesse olid kaasatud seekord Ukraina põgenikest, ukrainlannad Natalja ja Olga, kes tutvustasid töötoa vormis Ukraina jõulukombeid, rahvuslike tavasid ja kellega koos said soovijad meisterdada endale mälestuseks ukraina jõulutähe. Sündmusest reklaam, fotod, kaasatud organisatsioonide nimed, koos kontaktisikutega.

Neljandaks toimus Tiskres-Harkujärvel, **Ugri ja ukraina jõulutraditsioone tutvustav teemaõhtu** (17.12.2023). Osalesid Ukraina põgenikud, kes jutustasid oma lugu ja elust Eestis põgenikuna ning Ukraina traditsioonidest, ning olukorrast nende lähedastega Ukrainas hetkel. Lisaks osalesid õhtul mari kogukonna esindajad, kes elavad Eestis juba mõned aastad ja rääkisid oma kohanemisest ning traditsioonidest. Lisaks Soomest siia asunud pastor ja Eesti kogukonna esindajad, kes tutvustasid Eesti traditsioone. Lauldi koos jõululaule, näiteks "Küll on kena kelguga" on traditsioonilisel Ukraina rahvaviisil. Kirjutati jõulupostkaarte Ukraina lähedastele ja organiseeriti nende postitamine.

Viiendaks toimus **tegevusi planeeriv koosolek külakogukondadega**, toimus Ukraina teemaline mälumäng (27.12.2023) ja räägiti vahepeal toimunud sündmustest. Lisatud protokoll ja nimekiri osalenud ühingutest, koos kontaktisikutega.

Tulemus: Harku valla kogukonnad on teadlikumad Ukraina põgenikest nende kogukondades, põgenikud tunnevad ennast rohkem märgatuna ja mõistetuna. On tekkinud kontaktid ning tuntakse üksteist.

PROJEKTI ARUANNE

18 MTÜ PAIK

Kokkuvõte

Kokku toimus 5 ühistegevust ning 4 kohtumist väiksemates gruppides (arutelud, ettevalmistavad tegevused grupikohtumisteks)

Ühistegevuste ja kohtumiste kaudu andsime ukrainlastele lähivaate kultuurivaldkonna, sotsiaalvaldkonna ja ettevõtluse valdkonnas, mis toimus teemavaldajate kaudu.

Võimalus oli osaleda aruteludes, jagada enda kogemusi ning leida vastused Eestis kohanemisega seotud olulisemates küsimustes.

Koos põgenikega korraldasime üritusi nii hooldekodu kui Vao Vastuvõtukeskuse kogukonnale. Koos osalesime ka piirkonna aastalõpupeol.

Eesmärk oli parandada võimalusi Eestisse saabunud Ukraina põgenike kaasamiseks vabatahtlikku tegevusse, sh kohalike kogukondade ja vabaühenduste tegevustesse ning koostööks põgenike kaasamisel ja toetamisel, kontaktide ja suhtluse loomiseks kogukondade ning põgenike vahel.

Tegevused:

1. Jõulukommete tutvustamine

2. Tavad ja kombed Jõuluajal

Ukrainlaste kaasamine ettevõtlike naiste võrgustiku kohtumisele Vao Vastuvõtukeskuses

Vao Vastuvõtukeskuses, Väike-Maarja vald, Lääne-Virumaal

3. Ühistegevus, piparkookide töötuba

Ettevõtjate lood. Kaardistame ukrainlastelt saadud info põhjal kitsaskohti vajaliku info saamisel, mis tekitab segadust.

4. Heategevuslik kogukonna algatus, hooldekodu külastus

Hooldekodu/Pihlakodu külastus Tapal, Lääne-Virumaal

5. Kultuuriline lõimumine

Tutvumine Tapa Kultuurikojaga ja osalemine aastalõpu üritusel

Projekti planeeritud ühistegevuste ja kohtumiste tulemusel paranes põgenike seotus kohaliku kogukonnaga, leiti uusi ühistegevuse väljundeid.

Näiteks:

7. jaanuaril teeme ühise tagasisidestuse Tapa Pitsakohvikus, tähistame jõule vana kalendri järgi. Jaanuarikuus 2024 toimub külastus, Tapal tegutsevasse Nurme Looduskosmeetika OÜ-sse, kus kohtume ettevõtjatega, osaleme eeterlike õlide töötoas, testime tooteid ja küsime kas ja millised on tulevikus vabad töökohad.

Eelkõikulepe on Vao Varjupaigataotlejate vastuvõtukeskusega kohapeal koos leivategemise töötuba

Planeerime veel hooldekodu külastust, sest esimesel kohtumisel osalesid vaid need inimesed, kes olid tööst vabad, jätkutegevuste korral sobitame päevi ja kellaaegasid. Kohtusime ka venekeelsete hooldekoduklientidega, samas on see keeleõppe mõttes võimalus teemakohast eesti keelt praktiseerida jututajana.

Kultuurikoda pakkus ruume regulaarseteks töötubadeks uuel aastal ukrainlaste kaasamiseks, kus on võimalik läbi viia kahesuunalisi tegevusi, ukrainlased õpivad (ja õpetavad Näiteks oma lemmikroogade valmistamist)

Kohviku külastamisel tekkisid küsimused, miks ei ole menüüs Ukraina toite. Lepiti kokku, et ukrainlased õpetavad ise praktikute ja ekspertidena Ukraina roogade valmistamist kohviku kokkadele, näiteks nende kapsarullide valmistamist, mida on võimalik lisada kohviku suvemenüüsse.

Eelkõikulepped soodsa müügikoha saamiseks on ka Jänedal Mõis OÜ juhi Enno Mustaga, juhuks kui ukrainlased soovivad oma tooteid müüa Jänedal peetavatel laatadel.

